

**EVALUATIE GEWIJZIGDE
FINANCIERINGSSTRUCTUUR
REGIONALE PUBLIEKE OMROEPEN**

December 2008 IIIII Commissariaat voor de Media

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	4
1 Inleiding	6
1.1 Opdracht	6
1.2 Uitvoering	6
2. Artikel 107	8
3. De wet in de praktijk	10
3.1 Financiële effecten	10
3.1.1 Instandhouding niveau	10
3.1.2 Aanvullende subsidies	11
3.1.3 Continuïteit	13
3.1.4 Overige financiële effecten	13
3.2 Programmatische onafhankelijkheid	14
3.3 Kwalitatief hoogwaardige programmering	15
3.3.1 Ontwikkelingen radio, televisie, internet en teletekst	17
4. Bevindingen van omroepen en provincies	19
4.1 Bekostigingsproces	19
4.2 Samenwerking	19
4.3 Financieel toezicht	20
4.4 Interne organisatie	20
4.5 Programmabeleidbepalend orgaan	20
4.6 Doelstellingen en effecten	20
4.7 Suggesties voor verbeteringen	21
5. Conclusies en aanbevelingen	22
5.1 Doelstelling en effecten	22
5.2 Overige effecten	22
Bijlage 1 Toelichting op artikel 107 van de Mediawet	24
Bijlage 2 Overzicht ICE radio en televisie 2006-2008	26
Bijlage 3 Vragenlijsten omroepen en provincies	27
Bijlage 4 Uitgangspuntennotitie Artikel 107 Mediawet	29

SAMENVATTING

Deze evaluatie is door het Commissariaat voor de Media verricht in opdracht van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (hierna: de Minister). Aanleiding vormt de wijziging van de financieringsstructuur voor de regionale publieke omroepen per 1 januari 2006 waarbij de verantwoordelijkheid voor de financiering is neergelegd bij de provinciebesturen. Deze zogenaamde zorgplicht van de provincies is vastgelegd in artikel 107 van de Mediawet.

In het derde lid van dit wetsartikel is bepaald dat er namens de Minister elke drie jaar een evaluatie plaatsvindt van de doeltreffendheid en de effecten van de gewijzigde financieringsstructuur. Het verslag daarvan wordt toegezonden aan de Tweede Kamer. Het Commissariaat heeft vervolgens de taak gekregen om deze evaluatie uit te voeren. Omdat artikel 107 op 1 januari 2006 inwerking is getreden, betekent dit dat deze evaluatie betrekking heeft op de periode 2006-2008.

Het Commissariaat heeft onderzocht hoe de wijziging van de financieringsstructuur voor de regionale omroepen¹ in de praktijk heeft uitgepakt. Meer in het bijzonder wordt, in navolging van het derde lid van artikel 107, ingegaan op de doeltreffendheid en effecten van dit wetsartikel in de praktijk. Met de invoering van artikel 107 wilde de overheid de financiële verantwoordelijkheid geheel bij de provincies leggen en een eenvoudiger en transparanter financieringsstelsel invoeren waarbij de publieke regionale omroepfunctie gegarandeerd blijft.

De belangrijkste conclusies van de evaluatie zijn:

- Het Commissariaat constateert dat de financiële verantwoordelijkheid voor de regionale publieke omroepen geheel bij de provincies is komen te liggen. Provincies hebben voldaan aan hun 'minimale zorgplicht' die inhoudt dat in elke provincie het provinciebestuur zorg draagt voor de bekostiging van het functioneren van ten minste een regionale omroepinstelling. Bij alle omroepen is de 'reële index' toegepast op het jaarlijkse subsidiebedrag zodat het niveau van activiteiten in 2004 in stand is gehouden.
- Het Commissariaat stelt vast dat de financiering eenvoudiger en transparanter is geworden. De bekostiging en verantwoording van de bestedingen verlopen thans via één partij en dat heeft de situatie aanmerkelijk verbeterd. Voorheen verliepen de bekostiging en verantwoording via de provincies en het Commissariaat.
- Hoewel het niveau van activiteiten in 2004 is behouden ziet een deel van de omroepen wel problemen. Omdat er onvoldoende financiële middelen beschikbaar waren hebben er, in de afgelopen jaren budgettaire en personele verschuivingen plaatsgevonden ten gunste van internet en crossmediale activiteiten. Dit zou ten koste zijn gegaan van radio- en televisie activiteiten.
- De centrale functie van regionale omroepinstellingen is het bieden van nieuws en achtergrondinformatie over een reeks van onderwerpen. Het Commissariaat noteert, op basis van de door een deel van de omroepen verstrekte informatie, dat de investeringen in internet en crossmediale activiteiten ten koste zijn gegaan van opinie- en achtergrondjournalistiek. Het Commissariaat vindt dat omroepen zich sterker moeten maken voor het behoud van opinie- en achtergrondjournalistiek op radio en televisie en meer waarborgen moeten bieden om dit veilig te stellen.

---

¹ Daar waar in deze tekst gesproken wordt over regionale of lokale omroep wordt publieke omroep bedoeld.

- Omroepen hebben in alle onafhankelijkheid kunnen functioneren. Er zijn door de provincies geen voorwaarden gesteld aan de in de Mediawet vastgelegde redactionele onafhankelijkheid van omroepen. Het Commissariaat constateert dat een enkele provincie zich te veel in laat met de programmering. Dat betreft dan niet inhoudelijke bemoeienis met specifieke programma's maar eerder bemoeienis met het programmabeleid in meer algemene zin. Het Commissariaat meent dat provincies zich terughoudend moeten blijven opstellen en niet op zoek moeten gaan naar afspraken en voorwaarden.
- Het Commissariaat constateert dat de voorwaarden waaraan kwalitatief hoogwaardige programmering moet worden afgemeten niet zijn ingevuld. Hierdoor kan het Commissariaat de vraag of er sprake is van kwalitatief hoogwaardige programmering van het totale aanbod van de regionale omroep niet beantwoorden. Het Commissariaat vindt dat er criteria moeten worden ontwikkeld waarmee kwalitatief hoogwaardige programmering kan worden afgemeten. Het Commissariaat adviseert de Minister een discussie onder betrokkenen te bevorderen over de toepassing van het begrip kwalitatief hoogwaardige programmering en de kwaliteitsopvatting van de Commissie Rutten hierbij te betrekken.
- Het Commissariaat noteert dat er discussie en onduidelijkheid bestaat over de vraag waar de zorg en eindverantwoordelijkheid voor de regionale publieke omroep ligt. Provincies en omroepen vinden dat provincies geen financiële eindverantwoordelijkheid hebben voor de regionale omroepen². De Minister spreekt van een gehele verantwoordelijkheid voor provincies³. Het Commissariaat adviseert de Minister dit nogmaals toe te lichten.
- Daarnaast merkt het Commissariaat op dat de regionale omroep gebaat zou zijn bij een duidelijkere taakverdeling tussen de landelijke, regionale en lokale omroep. Het Commissariaat gaat hierbij uit van een aanvullende rol van de regionale omroep ten opzichte van de landelijke en lokale omroepen. Aanscherping van taak en opdracht dwingt de regionale omroep om prioriteiten te stellen waardoor de omroep beter tot zijn recht kan komen. Het Commissariaat adviseert de Minister het beleid ten aanzien van de gehele publieke omroep met name op het onderdeel taakverdeling tussen de landelijke, regionale en lokale omroep nader uit te werken.

² De financiële verantwoordelijkheid beperkt zich volgens de omroepen en provincies tot het bepaalde in artikel 107 van de Mediawet. In het eerste lid van artikel 107 is bepaald dat de bekostiging in ieder geval waarborgt dat per provincie het in 2004 bestaande niveau van de activiteiten met betrekking tot de verzorging van radio- en televisieprogramma's en van de activiteiten als bedoeld in artikel 13c, derde lid, van de regionale omroepinstelling(en) ten minste gehandhaafd blijft.

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2004-2005, nr.7, pagina 3.

1. INLEIDING

1.1 Opdracht

Jarenlang was de financiering van de regionale omroep een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor rijk en provincie. Met de invoering van artikel 107 is deze gemeenschappelijke verantwoordelijkheid losgelaten en ligt de verantwoordelijkheid voor de financiering van de publieke regionale omroep geheel bij de provincie.

In deze evaluatie staat de vraag centraal of artikel 107 in de praktijk doeltreffend is geweest en wat de effecten zijn geweest. Deze evaluatie staat niet in het teken van een beoordeling van het functioneren van de regionale publieke omroep. Met de wetswijziging beoogde het rijk twee doelen te verwezenlijken; de financiële verantwoordelijkheid voor de publieke regionale omroep geheel bij de provincie leggen, zorgen voor een eenvoudiger en transparanter financieringsstelsel waarbij de publieke regionale omroepfunctie gegarandeerd blijft⁴.

1.2 Uitvoering

In 2005 organiseerde het Commissariaat onder het moto "Een nieuwe rolverdeling schept nieuwe kansen", een bijeenkomst voor omroepen en provincies waar nader op de wetswijziging werd ingegaan.

In 2006, het jaar van de inwerkingtreding van artikel 107 ontwikkelden het Commissariaat, Stichting Regionale Omroep Overleg en Samenwerking (ROOS) en het Interprovinciaal Overleg (IPO) gezamenlijk twee documenten bedoeld als ondersteuning voor de betrokken partijen bij het uitvoeren van het nieuwe wetsartikel. Het gaat om de Uitgangspuntennotitie artikel 107 Mediawet en het Handboek Financiële Verantwoording Regionale Omroepen. De Uitgangspuntennotitie geeft een toelichting op de verschillende rollen, taken en verantwoordelijkheden van de provinciebesturen en het Commissariaat. Het Financieel Handboek vormt de richtlijn voor de financiële rapportage. In de loop van 2008 zijn kengetallen aan het Financieel Handboek toegevoegd⁵. Begin 2009 worden de Uitgangspuntennotitie en het Financieel Handboek door het Commissariaat geëvalueerd.

In 2006 bereikten ROOS en IPO overeenstemming over de berekening van de indexering van de bekostiging van de regionale omroepen. Uitgangspunt is een reële index⁶ waarbij de stijgende autonome kosten, bij gelijkblijvend niveau van activiteiten, gecompenseerd worden door het toekennen van een extra bekostiging. ROOS en IPO hebben een systematiek van financiering afgesproken die ertoe leidt dat jaarlijks de hoogte van de indexering voor het volgende jaar wordt berekend. Begin 2009 wordt de systematiek van deze indexering geëvalueerd.

In 2007 kreeg een Commissie, bestaande uit Paul Rutten, Helmer Koetje en Hans Olde Monnikhof (hierna: de Commissie Rutten), van ROOS en IPO de opdracht om nadere invulling te geven aan het begrip "kwalitatief hoogwaardige programmering" en een financieel kader te scheppen waarbinnen een dergelijke programmering kan worden gerealiseerd. Bovendien kreeg de Commissie Rutten de opdracht om te evalueren of het per omroep bestaande niveau van 2004 overeenkomt met een kwalitatief hoogwaardige programmering. Het Commissariaat heeft

⁴ Uitgangspuntennotitie artikel 107 Mediawet, pagina 5. De Uitgangspuntennotitie is als bijlage 3 in dit evaluatieverslag opgenomen.

⁵ In de Uitgangspuntennotitie is opgenomen dat ROOS in 2006 een voorzet zal maken voor de te gebruiken kengetallen en dat de desbetreffende afspraken t.z.t. aan het Financieel Handboek zullen worden toegevoegd (Uitgangspuntennotitie, pagina 2).

⁶ De reële index bestaat uit een algemene index + sectorspecifieke opslag. De algemene index is een samengestelde index van (0,60x) ontwikkeling van de loonvoet marktsector (voor de loongerelateerde kosten) en (0,40 x) ontwikkeling van de consumentenprijsindex. Voor de sectorspecifieke opslag wordt naar de incidentele ontwikkeling en de mobiliteit gekeken. Hier geldt de weging van 0,60 x loongerelateerde kosten. De index voor een bepaald jaar (t) wordt in april van het voorgaande jaar bepaald (t-1). De prognose voor het volgende jaar wordt aangevuld met een bijstelling van de cijfers over het lopende jaar (t-1) en een bijstelling over het afgelopen jaar (t-2).

eind 2007 met een afvaardiging van deze Commissie Rutten gesproken over de aard van het onderzoek. Het rapport met de titel "Kracht in de regio" is op 17 juli 2008 aangeboden aan de Minister.

Het Commissariaat heeft in 2008 alle regionale omroepen schriftelijk verzocht een beschrijving te geven van de ontwikkelingen in de onderzoeksperiode binnen radio, televisie, internet en teletekst. Daarnaast heeft het Commissariaat om de ervaringen van omroepen en provincies met artikel 107 in kaart te brengen, gesprekken gevoerd met de meest betrokken partijen, te weten omroepdirecteuren, provincieambtenaren, de voorzitter en de directeur van ROOS en de verantwoordelijke ambtenaar bij het IPO⁷. Het Commissariaat heeft de gesprekken als zeer nuttig en prettig ervaren en bedankt een ieder voor zijn inbreng.

Het evaluatierapport is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 van dit rapport wordt een toelichting gegeven op artikel 107. In het derde hoofdstuk wordt stil gestaan bij de uitwerking van dit wetsartikel in de praktijk. Hiertoe worden de financiële effecten van de wijziging van de financieringsstructuur in kaart gebracht. Daarnaast wordt aandacht besteed aan programmatische onafhankelijkheid. Verder wordt in dit hoofdstuk nader ingegaan op kwalitatief hoogwaardige programmering. In het vierde hoofdstuk komen de bevindingen van een aantal omroepen en provincies aan bod. Het rapport wordt afgerond met conclusies en aanbevelingen.

---

⁷ Het Commissariaat heeft gesprekken gevoerd met omroepen en provincies. De keuze voor de provincies (Brabant, Drenthe, Zuid-Holland en Noord-Holland) en de omroepen (Brabant, Drenthe, Gelderland en Limburg) is tot stand gekomen op basis van geografische spreiding, het bekostigingsbedrag en ingediende klachten. Daarnaast is ook een gesprek gevoerd met de voorzitter en de directeur van ROOS. De verantwoordelijke ambtenaar bij het IPO en de provincie Zuid-Holland hebben schriftelijk op de vragenlijst van het Commissariaat gereageerd. In bijlage 3 van dit evaluatieverslag zijn de vragenlijsten die gebruikt zijn voor de interviews met de omroepen, provincies, IPO en ROOS opgenomen.

2. ARTIKEL 107

De volledige tekst van artikel 107 van de Mediawet luidt als volgt⁸:

- 1. Het provinciebestuur draagt zorg voor de bekostiging van het functioneren van ten minste één regionale omroepinstelling in de provincie door vergoeding van de kosten die rechtstreeks verband houden met het functioneren van de regionale omroepinstelling, voor zover die kosten niet op andere wijze zijn gedekt, op zodanige wijze dat een kwalitatief hoogwaardige programmering mogelijk is en continuïteit van bekostiging is gewaarborgd. Deze bekostiging waarborgt in ieder geval dat per provincie het in 2004 bestaande niveau van de activiteiten met betrekking tot de verzorging van radio- en televisieprogramma's en van de activiteiten als bedoeld in artikel 13c, derde lid, van de regionale omroepinstelling(en) ten minste gehandhaafd blijft.*
- 2. Aan de bekostiging, bedoeld in het eerste lid, worden geen voorwaarden gesteld of voorschriften verbonden die in strijd zijn met het bepaalde bij of krachtens deze wet.*
- 3. Onze Minister zendt binnen drie jaar na de inwerkingtreding van dit artikel, en vervolgens telkens na drie jaar, aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van het bepaalde in dit artikel in de praktijk.*

Het eerste lid van artikel 107 bepaalt dat het provinciebestuur zorg draagt voor de bekostiging van tenminste een regionale omroepinstelling op zodanige wijze dat een kwalitatief hoogwaardige programmering mogelijk is en de continuïteit van bekostiging is gewaarborgd. Deze bekostiging moet in ieder geval garanderen dat per provincie het in 2004 bestaande niveau van activiteiten van de omroep tenminste blijft gehandhaafd. Met andere woorden de financiële inzet van de provincies vormt de norm voor de beantwoording van de vraag of het niveau van activiteiten van 2004 is gehandhaafd.

Uit de toelichting op het wetsartikel⁹ blijkt op welke wijze de provinciebesturen invulling moeten geven aan hun minimale zorgplicht. "Voor het kabinet is van grote betekenis, dat provincies zich bereid hebben verklaard om - onder voorbehoud van goedkeuring door provinciale staten - hun minimale zorgplicht aldus invulling te geven dat de huidige structurele financiële inzet wordt gecontinueerd, waarbij deze financiële inzet jaarlijks met een reële index wordt verhoogd, zodat instandhouding van het niveau in het jaar voorafgaand aan de feitelijke overgang (peiljaar is dus 2004) is gewaarborgd. Om dat niveau van activiteiten te kunnen waarborgen, zijn provincies en omroepen overeengekomen dat een reële index wordt gehanteerd, zodat de stijgende autonome kosten van regionale omroepinstellingen bij gelijkblijvend niveau van activiteiten gecompenseerd worden door het toekennen van extra bekostiging. De autonome kosten zijn niet of weinig beïnvloedbaar en bevatten onder andere personeelskosten, gebouwkosten, technische kosten en meerjarige contractkosten".

Ten aanzien van mogelijke herverdelingseffecten hebben provinciebesturen afgesproken dat regionale omroepinstellingen niet worden gekort op de bekostiging in het geval dat provincies, als gevolg van de verdeling van de middelen in het Provinciefonds, een lagere bijdrage dan voorheen zouden ontvangen.

Het gaat, zo blijkt ook uit de toelichting op artikel 107, niet alleen om het niveau van radio- en televisieprogramma's maar ook om teletekst en internet. Verder blijkt dat het woord "niveau" een dubbele betekenis heeft. Het gaat zowel om een kwantitatieve als een kwalitatieve norm waaraan de regionale omroep moet kunnen blijven voldoen.

⁸ In bijlage 1 van dit evaluatieverslag is de toelichting op artikel 107 van de Mediawet opgenomen. De toelichting maakt onderdeel uit van de Nota van wijziging, Kamerstukken II, vergaderjaar 2004-2005, 28 856, nr.8. Hierbij wordt tevens verwezen naar de Memorie van Toelichting, Tweede Kamer, vergaderjaar 2002-2003, 28 856, nr.3.

⁹ Nota van wijziging, Tweede Kamer, vergaderjaar 2004-2005, 28 856, nr.8.

In de toelichting op het wetsartikel wordt niet ingegaan op het begrip "kwalitatief hoogwaardige programmering". Wel is er door de toenmalige Staatssecretaris met betrekking tot de toepassing van kwalitatief hoogwaardige programmering verwezen naar artikel 13c van de Mediawet¹⁰. Uit kamerstukken¹¹ blijkt dat ROOS en IPO gezamenlijk zullen verkennen of en op welke wijze het begrip kwalitatief hoogwaardige programmering kan worden geoperationaliseerd.

Het tweede lid van artikel 107 bepaalt dat aan de bekostiging geen voorwaarden gesteld of voorschriften worden verbonden die in strijd zijn met mediawettelijke bepalingen. De wetgever benadrukt hiermee dat provinciebesturen in ieder geval geen voorwaarden mogen stellen in verband met de in de Mediawet vastgelegde redactionele onafhankelijkheid van omroepen¹².

Het derde lid bevat de evaluatiebepaling.

---

¹⁰ Tweede Kamer, vergaderjaar 2002-2003, 28 856, nr. 6, pagina 1 en 2.

¹¹ Tweede Kamer vergaderjaar 2004-2005, kamerstuk 28 856, nr. 7, pagina 7.

¹² Hiermee wordt bedoeld op artikel 13c, lid 2, onderdeel c, artikel 48 en artikel 110 van de Mediawet.

3. DE WET IN DE PRAKTIJK

3.1 Financiële effecten

Artikel 107 stelt een aantal voorwaarden aan de bekostiging. Provinciebesturen moeten ten minste een regionale omroep in de provincie bekostigen. Het gaat om een vergoeding van kosten die rechtstreeks verband houdt met het functioneren van de omroepinstelling. Verder moet de bekostiging het niveau van activiteiten in 2004 en de continuïteit waarborgen.

3.1.1 Instandhouding niveau

Voor de beantwoording van de vraag of het niveau van activiteiten in 2004 in de periode 2006-2008 is gewaarborgd neemt het Commissariaat, in navolging van het bepaalde in artikel 107 en de toelichting hierop, het financiële niveau van 2004 en de jaarlijks afgesproken indexering als uitgangspunt.

Zoals uit onderstaande tabel blijkt, geldt voor de periode 2004-2008 dat elke provincie tenminste één regionale omroepinstelling heeft bekostigd. Provincie Zuid-Holland heeft in deze periode twee omroepen bekostigd. Tijdens de onderzoeksperiode is het aantal omroepinstellingen dat bekostigd wordt niet gewijzigd.

TABEL 3.1 ONTWIKKELING BEKOSTIGING 2004-2008

BEKOSTIGING (INCLUSIEF SUBSIDIE VOOR RAMPENZENDER/ CALAMITEITENFUNCTIE)

PROVINCIE	OMROEP	2004*	2005*	2006*	2007**		2008***
Friesland	Omrop Fryslân	€ 8.397.020	€ 8.747.628	€ 9.270.256	€ 9.517.781		€ 9.972.518
Groningen	RTV Noord	€ 7.001.151	€ 7.309.469	€ 7.629.211	€ 7.832.884		€ 8.207.200
Drenthe	RTV Drenthe	€ 7.016.077	€ 7.200.408	€ 7.544.773	€ 7.746.218		€ 8.116.487
Overijssel	RTV Oost	€ 8.300.024	€ 8.400.938	€ 9.258.383	€ 9.267.214		€ 9.710.153
Gelderland	RTV Gelderland	€ 12.457.570	€ 12.875.189	€ 13.799.673	€ 14.167.763		€ 14.844.336
Utrecht	RTV Utrecht	€ 7.630.082	€ 7.904.927	€ 8.270.371	€ 8.532.542	***	€ 8.940.398
Flevoland	Omroep Flevoland	€ 5.939.870	€ 6.156.619	€ 6.466.007	€ 6.638.649		€ 6.955.976
Zeeland	Omroep Zeeland	€ 6.477.910	€ 6.742.910	€ 7.017.810	€ 7.205.186		€ 7.549.594
Noord-Brabant	Omroep Brabant	€ 12.953.446	€ 13.296.113	€ 14.051.029	€ 14.426.191	***	€ 15.115.763
Limburg	Omroep Limburg	€ 8.395.646	€ 8.676.061	€ 9.207.756	€ 9.453.603	***	€ 9.905.486
Noord-Holland	RTV Noord-Holland	€ 11.921.346	€ 12.425.474	€ 12.960.423	€ 13.309.058		€ 13.945.231
Zuid-Holland	RTV West	€ 8.141.404	€ 8.413.327	€ 8.753.200	€ 8.988.660	***	€ 9.418.318
Zuid-Holland	RTV Rijnmond	€ 8.141.404	€ 8.413.327	€ 8.737.134	€ 8.972.161	***	€ 9.410.103
ROOS****		€ 3.689.207	€ 3.735.322	-	-		-
	TOTAAL	€ 116.462.157	€ 120.297.712	€ 122.966.026	€ 126.057.910		€ 132.082.490

* cijfers volgens provinciale vaststellingsbrieven subsidie

** cijfers volgens provinciale vaststellingsbrieven subsidie of subsidiebeschikking

*** cijfers volgens provinciale subsidiebeschikking

**** vergoeding voor zenderkosten/etherhandhaving (vanaf 2006 door provincies bekostigd)

In de toelichting op artikel 107 is vastgelegd dat de bekostiging jaarlijks wordt verhoogd met een reële index. In tabel 3.2 is te zien hoe de index zich in de periode 2005-2008 heeft ontwikkeld.

TABEL 3.2 ONTWIKKELING INDEX 2005-2008

OVERZICHT SUBSIDIES REGIONALE OMROEPEN 2005-2008

JAAR	INDEX
2005	3,34%
2006	2,34%
2007	2,67% *
2008	4,78%

* sommige provincies hebben voor 2007 een percentage van 2,69 gehanteerd

Hantering van de index voor de jaren 2006-2008 leert dat bij alle omroepen de reële index is toegepast op het jaarlijkse subsidiebedrag zodat het niveau van activiteiten in 2004 in stand is gehouden. In 2006 is de basisfinanciering door de provincies structureel verhoogd met subsidies voor zenderkosten en etherhandhaving. Tot en met 2005 werden deze subsidies door het Commissariaat aan ROOS uitbetaald. Ook heeft een aantal provincies in datzelfde jaar een nabetaling gedaan van de reële index over 2005.

3.1.2 Aanvullende subsidies

Provincies kunnen aanvullende subsidies geven bijvoorbeeld voor het maken van regionale programma's, zolang de omroep maar de eindverantwoordelijkheid voor de inhoud blijft behouden.

Navraag bij provincies naar aanvullende subsidies in de periode 2004-2008 levert het volgende beeld op.

TABEL 3.3 AANVULLENDE SUBSIDIES VAN PROVINCIES 2004-2008

AANVULLENDE SUBSIDIES (EXCLUSIEF SUBSIDIE VOOR RAMPENZENDER/
CALAMITEITENFUNCTIE)

PROVINCIE	OMROEP	2004*	2005*	2006*	2007**	2008***
Friesland	Omrop Fryslân	-	-	-	-	-
Groningen ****	RTV Noord	€ 1.615.000	€ 5.000	€ 300.000	-	€ 100.000
Drenthe	RTV Drenthe	-	-	-	€ 96.040	€ 28.812
Overijssel	RTV Oost	€ 226.890	€ 576.890	€ 226.890	€ 238.399	€ 249.794
Gelderland	RTV Gelderland	€ 249.613	€ 226.890	€ 832.199	€ 914.419	€ 1.108.518
Utrecht	RTV Utrecht	€ 123.586	€ 43.650	€ 49.945	€ 55.307	-
Flevoland	Omroep Flevoland	€ 79.908	€ 100.000	€ 100.000	€ 102.670	€ 107.578
Zeeland	Omroep Zeeland	-	-	-	-	-
Noord-Brabant	Omroep Brabant	€ 473.554	€ 125.600	€ 531.527	€ 339.099	-
Limburg	Omroep Limburg	-	€ 25.000	€ 111.500	€ 300.000	€ 47.000
Noord-Holland	RTV Noord-Holland	€ 36.405	-	-	-	-
Zuid-Holland	RTV West	-	€ 235.794	€ 260.000	€ 384.450	€ 100.000
Zuid-Holland	RTV Rijnmond	€ 202.002	€ 131.355	€ 288.948	€ 354.450	-
	TOTAAL	€ 3.006.958	€ 1.470.179	€ 2.701.009	€ 2.784.834	€ 1.741.702

* cijfers volgens provinciale vaststellingsbrieven subsidie

** cijfers volgens provinciale vaststellingsbrieven subsidie of subsidiebeschikking

*** cijfers volgens provinciale subsidiebeschikking

**** RTV Noord heeft in 2004 een specifieke aanvullende subsidie voor nieuwbouw ontvangen van € 1,6 miljoen.

Zoals uit tabel 3.3 blijkt, ontvangen niet alle regionale omroepen aanvullende subsidies. Over het algemeen zijn deze subsidies verstrekt voor programma's. Sommige provincies verstrekken aanvullende subsidies voor ondertiteling.

Uit de jaarrekeningen blijkt bovendien dat regionale omroepen van diverse partijen bijdragen ontvangen voor hun programma's. Deze bijdragen worden sponsorbijdragen of bijdragen van derden genoemd. Als de omroep programma's door externen laat produceren gebeurt het ook wel dat de omroep toestaat dat de externe producent de sponsorbijdragen van derden ontvangt. Deze sponsorbijdragen zijn niet opgenomen in tabel 3.4. In de jaarrekeningen van de omroepen over de jaren 2004-2007 zijn de volgende bijdragen van derden ofwel sponsorbijdragen zichtbaar.

TABEL 3.4 TOTALE BIJDRAGEN VAN DERDEN EN/OF SPONSORBIJDRAGEN 2004-2007

**BIJDRAGEN VAN DERDEN EN/OF SPONSORING (VOOR PROGRAMMA'S)
VOLGENS JAARREKENINGEN***

PROVINCIE	OMROEP	2004	2005	2006	2007
Friesland	Omrop Fryslân	€ 291.569	€ 238.833	€ 268.385	€ 364.898
Groningen	RTV Noord	€ 61.550	€ 19.800	€ 500	€ 30.581
Drenthe	RTV Drenthe	€ 100.400	€ 109.877	€ 159.129	€ 98.328
Overijssel	RTV Oost	€ 168.339	€ 136.483	€ 348.138	€ 214.549
Gelderland	RTV Gelderland	€ 129.515	€ 41.110	€ 11.404	€ 13.650
Utrecht	RTV Utrecht	€ 279.373	€ 283.823	€ 183.496	€ 395.074
Flevoland	Omroep Flevoland	€ 12.238	€ 210.895	€ 270.900	€ 314.402
Zeeland	Omroep Zeeland	€ 269.247	€ 229.912	€ 294.737	€ 72.951
Noord-Brabant	Omroep Brabant	€ 1.189.114	€ 94.740	€ 1.113.605	€ 318.567
Limburg	Omroep Limburg	-	-	-	-
Noord-Holland	RTV Noord-Holland	€ 48.244	€ 193.700	€ 203.350	€ 654.113
Zuid-Holland	RTV West	€ 996.264	€ 801.911	€ 1.420.796	€ 1.005.453
Zuid-Holland	RTV Rijnmond	€ 1.695.271	€ 1.663.751	€ 1.833.446	€ 1.728.485
	TOTAAL	€ 5.241.124	€ 4.024.835	€ 6.107.886	€ 5.211.051

* inclusief provinciale aanvullende subsidies

Naast bijdragen van derden of sponsorbijdragen hebben de regionale omroepen ook inkomsten uit reclame. Verder zijn er nog inkomsten uit bartering, nevenactiviteiten en overige opbrengsten. In de jaarrekeningen van de omroepen over de jaren 2004-2007 zijn de volgende reclameopbrengsten zichtbaar.

TABEL 3.5 TOTALE RECLAMEOPBRENGSTEN 2004-2007

RECLAMEOPBRENGSTEN ZOALS VERANTWOORD IN DE JAARREKENINGEN *

PROVINCIE	OMROEP	2004	2005	2006	2007
Friesland	Omrop Fryslân	€ 2.296.860	€ 2.418.136	€ 2.353.729	€ 2.663.539
Groningen	RTV Noord	€ 2.188.413	€ 2.376.361	€ 2.506.937	€ 2.555.807
Drenthe	RTV Drenthe	€ 1.402.666	€ 1.394.617	€ 1.182.779	€ 1.410.357
Overijssel	RTV Oost	€ 2.538.603	€ 2.583.037	€ 3.458.708	€ 3.151.617
Gelderland	RTV Gelderland	€ 2.292.138	€ 2.130.505	€ 2.370.467	€ 2.568.414
Utrecht	RTV Utrecht	€ 850.000	€ 952.000	€ 2.189.632	€ 2.839.578
Flevoland	Omroep Flevoland	€ 655.984	€ 672.137	€ 827.903	€ 824.152
Zeeland	Omroep Zeeland	€ 470.008	€ 660.319	€ 710.545	€ 971.384
Noord-Brabant	Omroep Brabant	€ 3.712.084	€ 3.165.530	€ 4.296.561	€ 4.335.931
Limburg	Omroep Limburg	€ 2.127.531	€ 1.702.918	€ 1.787.356	€ 1.372.656
Noord-Holland	RTV Noord-Holland	€ 1.298.614	€ 1.442.153	€ 1.836.320	€ 2.304.770
Zuid-Holland	RTV West	€ 2.322.919	€ 2.529.712	€ 2.781.164	€ 2.805.838
Zuid-Holland	RTV Rijnmond	€ 3.258.781	€ 3.342.518	€ 3.302.983	€ 3.391.592
	TOTAAL	€ 25.414.601	€ 25.369.943	€ 29.605.084	€ 31.195.635

* exclusief bartering

3.1.3 Continuïteit

Artikel 42, lid 4, van de Mediawet schrijft voor dat de zendtijd voor onder andere regionale omroepen ten minste voor vijf jaar wordt toegewezen. Daartoe zendt de regionale omroep een zendtijdaanvraag naar het Commissariaat. Het Commissariaat stuurt de aanvraag vervolgens door naar Provinciale Staten voor advies over de vraag of de omroepinstelling voldoet aan de mediawettelijke vereisten die opgenomen zijn in artikel 30 van de Mediawet. Als Provinciale Staten vaststellen dat de programmaraad representatief is samengesteld en de bekostigingsverklaring besluiten af te geven, dan zal het Commissariaat doorgaans de zendtijd aan de desbetreffende omroepinstelling toewijzen. Artikel 43, derde lid van de Mediawet bepaalt dat slechts zendtijd wordt toegewezen indien het provinciaal bestuur zich bereid verklaart voor de bekostiging van de regionale omroep zorg te dragen.

In de bekostigingsverklaring laat de provincie weten dat zij bereid is voor meerdere jaren zorg te dragen voor de bekostiging van de omroepinstelling. In 2007 en 2008 liep de zendtijdtoewijzing van elf regionale omroepinstellingen af. De provincies hebben voor alle betreffende omroepen inmiddels een bekostigingsverklaring afgegeven die synchroon loopt met de nieuwe periode van zendtijdtoewijzing. Het Commissariaat constateert dat hiermee de continuïteit van de financiering voor de desbetreffende omroepinstellingen ook na 2008 is gegarandeerd. Voor twee andere regionale omroepinstellingen verloopt de zendtijdtoewijzing in 2009. Het Commissariaat verwacht dat zich ook hier geen problemen zullen voordoen met het afgeven van de bekostigingsverklaring.

3.1.4 Overige financiële effecten

De vaststelling van het bekostigingsbedrag heeft, voor zover bij het Commissariaat bekend, in één geval tot discussie geleid tussen omroep en provincie. De vraag ging er om of de voorlopige of de uiteindelijk vastgestelde subsidie maatgevend was voor het bekostigingsbedrag 2004. De provincie heeft het Commissariaat om advies gevraagd. Het Commissariaat heeft geadviseerd dat het bekostigingsbedrag 2004 moet worden berekend op basis van de door de provincie, al voor de inwerkingtreding van artikel 107, gehanteerde indexeringsystematiek. Ondanks dat hebben provincie en omroep geen overeenstemming bereikt, hetgeen er toe heeft geleid dat de omroepinstelling naar de rechter is gestapt.

Daarnaast is er discussie over de uitbetaling van de vergoeding. Een provincie besloot de bevoorschotting in 2008 te beperken tot 80 procent van het bekostigingsbedrag en betaling van de overige 20 procent aan te houden tot het jaar daarop. De omroep gaf aan hierdoor in liquiditeitsproblemen te komen. Ook hier is het Commissariaat geraadpleegd. Het Commissariaat vindt dat het bekostigingsbedrag volledig in het bekostigingsjaar zelf moet worden uitbetaald op voorwaarde dat de omroep kan aantonen dat de bevoorschotting aantoonbaar niet toereikend is om de kosten die rechtstreeks verband houden met het functioneren van de omroep te financieren. De kwestie is nog niet opgelost.

In een enkel geval wil een provincie zich ook nog wel eens bemoeien met de bedrijfsvoering van de omroep. Bij een omroep ontstond discussie over de besteding van de reserves. De provincie gaf opdracht tot het vormen van bestemmingsreserves ten behoeve van projecten en bijzondere initiatieven en had tevens bemoeienis met de besteding van deze reserves. Het Commissariaat vindt dat bestemmingsreserves uitsluitend op initiatief van het omroepbestuur kunnen worden gevormd waaraan de provincie vervolgens haar goedkeuring verleent. Vorming van bestemmingsreserves voor programma's lijkt niet passend; daar is immers de reguliere risicoreserve voor bedoeld. Een andere omroep maakte bezwaar tegen de voorwaarde van de provincie dat de omroep niet verliesgevend mag zijn.

3.2 Programmatische onafhankelijkheid

Het tweede lid van artikel 107 bepaalt dat aan de bekostiging geen voorwaarden gesteld of voorschriften worden verbonden die in strijd zijn met het bepaalde bij of krachtens de Mediawet. De wetgever heeft hiermee willen benadrukken dat provinciebesturen in ieder geval geen voorwaarden mogen stellen die raken aan de in de Mediawet vastgelegde redactionele onafhankelijkheid van omroepen. Hiermee wordt met name bedoeld op artikel 13c, lid 2, onderdeel c, artikel 48 en artikel 110 van de Mediawet.

In artikel 7, tweede lid van de Grondwet en artikel 134, tweede lid van de Mediawet is vastgelegd dat er geen voorafgaand toezicht is op de inhoud van radio- en televisieuitzendingen. Aan deze grondwettelijke bepaling is in artikel 13c, lid 2, onderdeel c, van de Mediawet toegevoegd dat de programma's van publieke omroepen onafhankelijk moeten zijn van commerciële en van overheidsinvloeden. In het verlengde hiervan bepaalt artikel 48 van de Mediawet dat iedere instelling die zendtijd heeft verkregen zelf de vorm en inhoud van haar programma bepaalt en verantwoordelijk is voor wat er wordt uitgezonden. Ook artikel 110 van de Mediawet besteedt aandacht aan de programmatische onafhankelijkheid: "De instellingen die zendtijd hebben verkregen voorzien op onafhankelijke wijze in publieke omroep door verzorging van publieke omroepprogramma's. Daartoe hebben de instellingen die zendtijd hebben verkregen op de wijze zoals geregeld in deze wet aanspraak op bekostiging uit 's Rijks kas die een kwalitatief hoogwaardige programmering mogelijk maakt en waardoor continuïteit van financiering gewaarborgd is." Ter bescherming van de journalistieke onafhankelijkheid hanteren de regionale omroepen programmastatuten waarin de rechten en plichten van de bij de redactionele vervaardiging van die programma's betrokken medewerkers ten opzichte van directie, hoofdredactie, adverteerders en sponsors zijn vastgelegd.

Juist vanwege de belangrijke rol die de regionale omroep speelt op het terrein van onafhankelijke informatievoorziening is hierover in de Uitgangspuntennotitie het volgende opgenomen. De zorgplicht voor bekostiging mag nooit een reden zijn voor het stellen van voorwaarden of het opleggen van verplichtingen, ook niet in de vorm van afspraken, die het beginsel van de programmatische autonomie en het onafhankelijk functioneren van de regionale omroep raken.

Verder mogen er geen voorwaarden worden opgelegd die te maken hebben met de inhoud of vorm van programma's. Ook is het niet toegestaan dat provinciebesturen omroepen gebruiken als verlengstuk voor hun communicatie-strategie of dat een provinciebestuur eist dat zij als subsidiegever wordt genoemd in uitingen van regionale omroepen.

Uit documenten en gesprekken met een aantal omroepen en provincies¹³ blijkt dat omroepinstellingen in de onderzochte periode in alle onafhankelijkheid hebben kunnen functioneren.

Er zijn geen voorwaarden gesteld die strijdig zijn met de in de Mediawet vastgelegde redactionele onafhankelijkheid van omroepen. Provincies beseffen goed dat bemoeienis met de programmering niet op zijn plaats is. Natuurlijk worden er wel eens in de wandelgang suggesties gedaan in de trant van "Jullie zouden meer aandacht kunnen besteden aan ...". De meeste omroepen zien dit niet als bemoeienis maar meer als een goed bedoeld advies. Een enkele omroep toont wat meer scepsis en laat weten dat de provincie formeel wel bevestigt dat zij niet over de inhoud gaat maar dat de directie via een achterdeur toch te horen krijgt dat er iets moet gebeuren.

In een uitzonderlijk geval laat een provincie zich te veel in met de programmering. Dat betreft dan niet inhoudelijke bemoeienis met specifieke programma's maar eerder bemoeienis met het programmabeleid in meer algemene zin. Zo staat een enkele provincie zich toe om voorwaarden te stellen ten aanzien van het publieksbereik in bepaalde doelgroepen, de versterking van internet en crossmediale formats en aandacht voor provinciale evenementen. Ook zijn er voorwaarden gesteld aan het functioneren van het programmabeleidbepalend orgaan (hierna: pbo). De positie van het pbo binnen de regionale omroepinstellingen heeft in de beginfase bij sommige provincies tot enige onduidelijkheid geleid. Het pbo werd gezien als een onafhankelijk, los van de omroep functionerend orgaan, waarmee de provincie een eigen relatie kon opbouwen. Provincies zijn zich er thans van bewust dat te veel bemoeienis met het pbo niet op zijn plaats is. Er vinden in de praktijk gesprekken plaats tussen de provincie en het pbo.

Tussen een aantal provincies en omroepen is afgesproken dat de provincie een inhoudelijk verslag ontvangt waarin inzicht wordt gegeven in de activiteiten met name ten aanzien van het programmabeleid. Het Commissariaat heeft geadviseerd om bij dergelijke gesprekken altijd de omroepdirectie te betrekken. Het pbo is immers een wettelijk orgaan van de omroepinstelling en de omroepdirectie is verantwoordelijk voor het functioneren van het pbo.

Over de meer algemene bekostigingsvoorwaarden zoals begroting, exploitatiegegevens, jaarrekening, jaarverslag en activiteitenplan blijkt weinig tot geen discussie te bestaan. Omroepen blijken meer moeite te hebben met de normen die gesteld worden ten aanzien van te leveren prestaties (kijk- en luistercijfers, waarderingscijfers, marktaandeel en uren televisie en radio) en het verstrekken van gegevens die de provincie in staat stelt om de resultaten van de "eigen" omroep te vergelijken met de andere regionale omroepen (benchmarking). Van een enkele omroepinstelling wordt verwacht dat hij dergelijk vergelijkend onderzoek zelf doet.

3.3 Kwalitatief hoogwaardige programmering

De bekostiging moet, zo bepaalt het eerste lid van artikel 107, zodanig zijn dat een kwalitatief hoogwaardige programmering mogelijk is. Het gaat er om dat het totale aanbod -dus zowel via radio, televisie, internet als teletekst- van de regionale omroep kwalitatief hoogwaardig is. In de toelichting op het wetsartikel wordt het begrip kwalitatief hoogwaardige programmering niet uitgewerkt. In 2004 beloofden ROOS en IPO te onderzoeken of en op welke wijze het begrip

¹³ Het Commissariaat baseert zich hierbij op de subsidiebeschikkingen en bekostigingsverklaringen van de provincies. Zie verder voetnoot 7, pagina 7 in dit verslag.

kwalitatief hoogwaardige programmering nader kan worden geconcretiseerd. In 2008 kreeg de Commissie Rutten de opdracht van ROOS en IPO hierover te adviseren.

De Mediawet bepaalt met betrekking tot kwalitatief hoogwaardige programmering in artikel 13c, eerste lid, dat de publieke omroep onder meer tot taak heeft "het op landelijk, regionaal en lokaal niveau verzorgen van een pluriform en kwalitatief hoogstaand aanbod van programma's voor algemene omroep op het terrein van informatie, cultuur, educatie en verstrooiing en deze uit te zenden of te doen uitzenden op open netten." Deze algemene opdracht wordt in de Mediawet nader geconcretiseerd door middel van de wettelijke programmavoorschriften. Voor regionale omroepen betekent dit dat ten minste 50% van de zendtijd via radio en televisie dient te bestaan uit onderdelen van informatieve, culturele en educatieve aard, die in het bijzonder betrekking hebben op de provincie waarvoor het programma bestemd is. Het Commissariaat controleert de uitzendingen van regionale omroepen jaarlijks op de naleving van de wettelijke programmavoorschriften. Uit deze controle komt het beeld naar voren dat regionale omroepen, ook na de invoering van de nieuwe financieringsstructuur, in ruime mate voldoen aan de programmavoorschriften. Voor een overzicht wordt verwezen naar bijlage 2.

Hoewel de regionale omroepen voldoen aan de wettelijke programmavoorschriften constateert het Commissariaat dat deze voorschriften alleen betrekking hebben op de programma's die via radio- en televisie worden uitgezonden en dat daarmee niets is gezegd over de kwaliteit van regionale omroepen op internet en teletekst. Daarnaast noteert het Commissariaat dat de wettelijke programmavoorschriften slechts een aspect belichten van het begrip kwalitatief hoogwaardige programmering.

Verder verplicht de Mediawet regionale omroepen tot de instelling van een pbo dat representatief is voor de belangrijkste in de provincie voorkomende maatschappelijke, culturele, godsdienstige en geestelijke stromingen. Hiermee is de maatschappelijke verankering van de regionale publieke omroep gegarandeerd. Het Commissariaat controleert jaarlijks het functioneren van het pbo van de regionale omroepen. Het pbo moet de programmering van de omroep goedkeuren en vaststellen, waarbij er nauwkeurig op moet worden gelet dat de programmering voldoet aan de wettelijke programmavereisten. Het pbo moet zodanig zijn samengesteld dat hij representatief is voor de belangrijkste in de provincie voorkomende maatschappelijke, culturele, godsdienstige en geestelijke stromingen.

Om te kunnen beoordelen of het pbo functioneert en betrokken is bij de gang van zaken van de regionale omroep, vraagt het Commissariaat een jaarverslag en de notulen van de bijeenkomsten van het pbo. Getoetst wordt of het voldoende bij elkaar komt en of uit de notulen en het jaarverslag blijkt dat het pbo het programmabeleid heeft vastgesteld. Uit deze monitor komt voor de periode 2006-2008 het beeld naar voren van een pbo dat goed tot redelijk functioneert. Uit de notulen van de vergaderingen blijkt dat de pbo's zich voldoende bezig houden met het programmabeleid.

Volgens de Commissie Rutten¹⁴ kan kwalitatief hoogwaardige programmering worden afgemeten aan de mate waarin aan een viertal eisen wordt voldaan: succesvolle vervulling van de maatschappelijke opdracht, maatschappelijke verankering waardoor regionale maatschappelijke behoeften centraal staan, aanbod en dosering van programma's en genres passend bij de maatschappelijke opdracht, waardevolle bijdrage aan de kwaliteit van de regionale openbaarheid en regionale samenleving.

Deze algemene eisen zijn door de Commissie Rutten geconcretiseerd in een aantal specifiekere voorwaarden, die als volgt luiden. De rol van de regionale publieke omroep in het Nederlandse publieke bestel is complementair aan die van de landelijke. De regionale omroep vat het aanbod van nieuws en de achtergronden ervan op als zijn belangrijkste taak. De regionale publieke

omroep zorgt voor een breed cultureel programma-aanbod dat in aard en omvang is afgestemd op de specifieke behoeften van de regio. De programma's van de regionale omroep kunnen de professionele toets der kritiek ruimschoots doorstaan: ambachtelijke kwaliteit, professionaliteit, onafhankelijkheid, integriteit en respect. Door prioriteit te geven aan de ontwikkeling van een crossmediale aanpak geeft hij blijk van beleidsmatige en strategische slagkracht. Algemene eisen die aan het programma-aanbod van de regionale publieke omroep gesteld kunnen worden zijn relevantie voor de regio, diversiteit, brede toegankelijkheid en bijdragen aan de status van gerespecteerde autoriteit. De regionale publieke omroep is stevig maatschappelijk verankerd.

Het Commissariaat constateert dat de voorwaarden waaraan kwalitatief hoogwaardige programmering moet worden afgemeten niet zijn ingevuld. Hierdoor kan het Commissariaat de vraag of er sprake is van kwalitatief hoogwaardige programmering van het totale aanbod van de regionale omroep niet beantwoorden. Het Commissariaat vindt dat er duidelijkheid moet komen over de criteria die bepalen of er al dan niet sprake is van kwalitatief hoogwaardige programmering. Het Commissariaat adviseert de Minister een discussie te bevorderen over het begrip kwalitatief hoogwaardige programmering en de kwaliteitsopvatting van de Commissie Rutten hierbij te betrekken. Daarnaast vraagt het Commissariaat zich af wie uiteindelijk bepaalt of er al dan niet sprake is van kwalitatief hoogwaardige programmering. Het Commissariaat lijkt hiervoor niet de aangewezen instantie omdat hij zich verre wil houden van de inhoud en vorm van de programmering.

3.3.1 Ontwikkelingen radio, televisie, internet en teletekst

Om een globaal beeld te krijgen van de ontwikkelingen in de periode 2006-2008 binnen radio, televisie, internet en teletekst heeft het Commissariaat alle regionale omroepen schriftelijk verzocht informatie te verstrekken. Uit deze informatie komt het volgende beeld naar voren.

Radio en televisie

Volgens de omroepen zijn de investeringen in internet en crossmediale activiteiten in de periode 2006-2008 ten koste gegaan van de middelen bestemd voor radio en televisie. Hierdoor is, volgens een derde van de omroepen, het niveau van radio- en televisie verslechterd; er is sprake van stagnatie en kwaliteitsverlies. Nog een derde deel van de omroepen geeft aan dat het niveau min of meer op peil is gebleven. De rest spreekt van een bescheiden kwaliteitsverbetering van de radio- en televisieactiviteiten.

Het merendeel van de omroepen laat weten dat zij, qua inzet van mensen en middelen, inmiddels tegen de grenzen van hun mogelijkheden aanlopen. Gelet op de taakopdracht en de huidige werkdruk op de redacties is het volgens de omroepen, thans niet mogelijk noch verantwoord om nog meer middelen te herschikken of andere maatregelen te nemen die verdere inkrimping van de redacties noodzakelijk maken.

Ook wijzen omroepen er op dat voor verdieping in de vorm van opinie- en achtergrond- journalistiek nauwelijks ruimte is.

Teletekst en internet

Omroepen zijn ervan overtuigd dat nieuwe media, waaronder internet en crossmediale activiteiten, cruciaal zijn voor het toekomstig functioneren van de regionale omroep. Op dit moment zijn de middelen om nieuwe media de plaats en rol te geven die ze met het oog op de ontwikkelingen in het media landschap zouden moeten hebben ontoereikend. Desondanks hebben alle omroepen in de onderzoeksperiode op de één of andere manier in de ontwikkeling van hun

¹⁴ "Kracht in de regio", P. Rutten, H. Koetjé en H. Olde Monnikhof, juni 2008, pagina 54 en 55.

website geïnvesteerd. Zo zijn de oorspronkelijk vrij eenvoudige sites getransformeerd tot internetsites met onder meer video- en audiomateriaal, een on-demand service voor het opvragen van radio en televisieprogramma's, programmasites en themadossiers.

Omroepen hebben weliswaar nog volop plannen ter verbetering van hun website, vooral op het vlak van interactiviteit, maar de middelen daarvoor ontbreken. De omroepen vinden dat de rijksoverheid haar verantwoordelijkheid moet nemen ten aanzien van de financiering van regionale omroepen en extra middelen ten behoeve van nieuwe media ter beschikking moet stellen.

Op het gebied van teletekst hebben omroepen de activiteiten weten te bestendigen. Behalve handhaving van het bestaande niveau hebben de omroepen over het algemeen geen specifieke plannen met betrekking tot teletekst.

4. BEVINDINGEN VAN OMROEPEN EN PROVINCIES

Om de ervaringen van regionale omroepen en provincies met artikel 107 in kaart te brengen heeft het Commissariaat gesprekken gevoerd met 4 omroepdirecteuren, 4 provincieambtenaren, de voorzitter en de directeur van ROOS en de verantwoordelijke ambtenaar bij het IPO¹⁵. De vragen die tijdens de interviews zijn gesteld zijn opgenomen in bijlage 3.

4.1 Bekostigingsproces

Uit gesprekken bleek onder meer dat de bekostiging van de regionale omroepen over het algemeen goed is verlopen. Volgens de ondervraagden zijn de financiële afspraken nagekomen. De bekostiging vindt plaats via de 5-jarige cyclus van de bekostigingsverklaring en de jaarlijkse subsidiebeschikkingen.

De voorwaarden komen veelal in overleg tussen provincies en omroepen tot stand. Ieder jaar vindt er voorafgaande aan de totstandkoming van de bekostigingsverklaring en de subsidiebeschikkingen bestuurlijk overleg plaats. In een eerder stadium is meestal ook al gesproken over het beleid en het gebruik van de Algemene Subsidieverordening (ASV). Volgens de provincies is er ten aanzien van de overlegcultuur niet veel veranderd; vóór de decentralisatie vond er ook regelmatig bestuurlijk overleg tussen omroep en provincie plaats. De voorwaarden voor bekostiging worden over het algemeen goed nageleefd. Er blijkt weinig tot geen discussie te bestaan over de meer algemene bekostigingsvoorwaarden zoals een begroting, jaarrekening, jaarverslag en een activiteitenplan. Omroepen blijken meer moeite te hebben met de normen ten aanzien van te leveren prestatie- en benchmarkgegevens.

Er is, op een enkele uitzondering na, geen sprake van inhoudelijke bemoeienis met de programmering. Een provincie staat het zich toe om voorwaarden te stellen ten aanzien van het bereik van bepaalde doelgroepen, de versterking van internet en crossmediale formats en aandacht voor provinciale evenementen. Ook worden er inhoudelijke voorwaarden gesteld aan de besteding van de reserves.

Omroepen signaleren een toename in de door de provincie gevraagde hoeveelheid informatie. Ook worden de informatieverzoeken steeds verfijnder. Vooral het eerste jaar leidde dit tot extra inspanning. Omroepen geven aan dat de informatie beschikbaar is maar dat het veel tijd kost om het te verzamelen en in de juiste vorm te gieten. Wat het nut is van bepaalde informatie en wat er uiteindelijk door de provincie meegedaan wordt is niet altijd duidelijk. Ook bestaat er onduidelijkheid over de vraag wat de provincie doet als de omroep niet aan de gestelde voorwaarden voldoet.

4.2 Samenwerking

De samenwerking tussen omroepen en provincies is over het algemeen goed verlopen. Was er in het eerste jaar bij sommige omroepen nog sprake van een lastige start, de verhoudingen hebben zich inmiddels genormaliseerd. De relatie wordt omschreven als vriendelijk doch zakelijk. Er worden hier en daar wel wat kanttekeningen geplaatst. Zo geeft een provincie aan dat de relatie goed is zolang de verantwoording en de programmering voldoet. Volgens de omroepen zijn provincies zich onvoldoende bewust van de bijzondere positie¹⁶ van de regionale publieke omroep. Dit leidt hier en daar tot een gespannen relatie met de financiële afdeling van provincies. Een omroep vindt dat de provincie te dicht op de omroep zit.

¹⁵ Zie voetnoot 7, pagina 7 in dit verslag.

¹⁶ De omroepen doelen hiermee op het feit dat de financiering van de publieke regionale omroep is vastgelegd in de Mediawet. De Mediawet is niet van toepassing op alle andere kunst- en cultuurinstellingen die door de provincies worden gesubsidieerd.

4.3 Financieel toezicht

Het tweeledige financiële toezicht door zowel provincie als Commissariaat wordt door de omroepen niet als nadelig ervaren. Er bestaat voldoende helderheid over de taakverdeling en in de praktijk is nauwelijks sprake van overlap. Ook zijn de omroepen tevreden met het door het Commissariaat opgestelde Financieel Handboek. Bij de ene omroep heeft deze regeling gezorgd voor verduidelijking en versterking van de bedrijfsvoering, bij de andere was het effect geringer omdat er al op een vergelijkbare manier werd gewerkt. De beoordeling van de jaarrekening door de provincies leidt, volgens de omroepen, over het algemeen nauwelijks tot vragen.

4.4 Interne organisatie

De verantwoordelijkheid van de provincie voor de regionale omroep ligt over het algemeen bij een ambtenaar van bureau Cultuur of de afdeling Subsidies. Alle contacten lopen via deze persoon. Over financiële rapportages, jaarrekeningen of kengetallen vindt overleg plaats met de financiële afdeling. Bij één provincie valt de regionale omroep onder de afdeling financiën. De provincie heeft hiermee het signaal willen afgeven dat zij zich verre van de inhoud wil houden. Omroepen geven aan dat het belangrijk is, mede vanwege personeelsswisselingen, om een vast aanspreekpunt te hebben.

4.5 Programmabeleidbepalend orgaan

Omroepen zijn, zowel individueel als in ROOS-verband, actief op zoek zijn naar wegen om de werking van het pbo verder te verbeteren. Zo organiseert een van de omroepen zogenaamde arenabijeenkomsten voor de achterban van een bepaalde stroming. Het doel is om na te gaan of vertegenwoordigers van die stroming zich herkennen in de activiteiten en programma's van de omroep. In 2006 heeft een eerste bijeenkomst plaatsgevonden met een brede vertegenwoordiging uit de "groen stroming" en in 2007 was er een soortgelijke bijeenkomst met de stroming "kunst en cultuur". Ook ROOS zoekt naar nieuwe wegen. In 2008 is een bijeenkomst voor de pbo's georganiseerd. Deze bijeenkomst stond in het teken van professionalisering van pbo's en in het teken van een handboek voor pbo's.

Provincies spelen een rol bij de benoeming van nieuwe leden voor het pbo. Suggesties ten aanzien van de representativiteit worden, aldus de provincies, door de omroepen voortvarend en constructief opgepakt. Wel leven er bij de provincies vragen over de representativiteit van de pbo-leden en in hoeverre er sprake is van een daadwerkelijke vertegenwoordiging van de in maatschappij voorkomende stromingen. De provincies vinden dat omroepen meer aandacht moeten besteden aan het functioneren van hun pbo. Het ontbreekt het pbo volgens hen aan voldoende visie.

4.6 Doelstellingen en effecten

Met de invoering van artikel 107 wilde de overheid de financiële verantwoordelijkheid geheel¹⁷ bij de provincies leggen en een eenvoudiger en transparanter financieringsstelsel invoeren waarbij de publieke regionale omroepfunctie gegarandeerd blijft. De ondervraagden constateren dat de financiële verantwoordelijkheid voor de regionale publieke omroepen bij de

---

¹⁷ Zie voetnoot 3, pagina 5 in dit verslag.

provincies is komen te liggen en de financiering eenvoudiger en transparanter is geworden. Wel tekenen omroepen en provincies hierbij aan dat de financiële verantwoordelijkheid zich beperkt tot het bepaalde in artikel 107 van de Mediawet. Omroepen hebben naar eigen zeggen het niveau van activiteiten in 2004 tot nu toe weten te behouden maar zien wel problemen voor de nabije toekomst. Omdat er volgens de omroepen onvoldoende financiële middelen beschikbaar zijn, hebben in de afgelopen jaren budgettaire en personele verschuivingen plaatsgevonden ten gunste van internet en crossmediale activiteiten. Dit is, aldus de omroepen, ten koste gegaan van achtergrondjournalistiek, sommige programma's en de omvang van de redacties.

De nieuwe financieringssystematiek heeft volgens de omroepen de neergaande spiraal door bezuinigingen gestopt. Ook heeft die volgens de ondervraagden meer duidelijkheid gebracht over de verdeling van bevoegdheden en verantwoordelijkheden van provincies en het Commissariaat. Provincies voelen zich meer dan ooit betrokken bij de regionale omroep. De belangen van de regionale omroepen zijn eenduidiger geworden en daardoor is de onderlinge samenwerking verbeterd. Als belangrijkste nadelige effect noemen de ondervraagden de terugtrekkende rijksoverheid wat betreft de financiering van de regionale omroep. Volgens omroepen en provincies staat dit vooral de noodzakelijke ontwikkeling van internet en crossmediale activiteiten in de weg. Volgens omroepen en provincies is en blijft het rijk, ondanks de invoering van de nieuwe financieringssystematiek, verantwoordelijk voor het publieke omroepbestel, inclusief de publieke regionale omroep. Verder worden de verschraling van de radio- en televisieprogrammering, het gevaar van inhoudelijke bemoeienis, de toenemende informatievraag van zowel de kant van de provincie als van het Commissariaat, de toepassing van de Algemene Subsidieverordening en de onzekerheid over de maatregelen die de provincie neemt als omroepen niet voldoen aan de bekostigingsvoorwaarden als nadelige effecten genoemd.

4.7 Suggesties voor verbeteringen

De gesprekken leverden ook suggesties voor verbetering op. Volgens enkele omroepen zouden de provincies in hun begroting de regionale publieke omroep afzonderlijk moeten opnemen. Hiermee maakt de provincie duidelijk dat de regionale omroepinstelling een aparte positie inneemt ten opzichte van de overige gesubsidieerde kunst- en cultuurinstellingen en dat daarom voor deze groep andere regels gelden. Volgens een enkele omroep ontbreekt het bij de provincies aan een gezamenlijke visie en een gemeenschappelijk beleid. Een omroep stelt voor om de verantwoordelijkheid voor de regionale omroep bij de Commissaris van de Koningin onder te brengen. Dit vanwege de langere zittingstermijn en de grotere afstand tot de omroep. Omroepen zien voor het Commissariaat een grotere rol weggelegd richting provincies ten aanzien van voorlichting over wat wel en niet mag. Provincies vragen specifieke aandacht voor de maatschappelijke verankering en legitimatie van de regionale omroepen en daarmee voor de professionalisering van het pbo. Verder worden als aandachtspunten het ontwikkelen van kentallen en benchmarkgegevens, de evaluatie van het Financieel Handboek en een aanscherping van de Uitgangspuntennotitie genoemd.

5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In dit laatste hoofdstuk komen de conclusies en aanbevelingen aan bod.

5.1 Doelstellingen en effecten

In de evaluatie staat de vraag centraal of artikel 107 in de praktijk doeltreffend is geweest en wat de effecten zijn geweest. Met de invoering van artikel 107 wilde de overheid de financiële verantwoordelijkheid geheel bij de provincies leggen en een eenvoudiger en transparanter financieringsstelsel invoeren waarbij de publieke regionale omroepfunctie gegarandeerd blijft.

Het Commissariaat constateert dat de financiële verantwoordelijkheid voor de regionale publieke omroepen geheel bij de provincies is komen te liggen. Provincies hebben voldaan aan hun 'minimale zorgplicht' die inhoudt dat in elke provincie het provinciebestuur zorg draagt voor de bekostiging van het functioneren van ten minste een regionale omroepinstelling. Bij alle omroepen is de reële index toegepast op het jaarlijkse subsidiebedrag zodat het niveau van activiteiten in 2004 in stand is gehouden.

Verder stelt het Commissariaat vast dat de financiering inderdaad eenvoudiger en transparanter is geworden. De bekostiging en verantwoording van de bestedingen verlopen thans via één partij en dat heeft de situatie aanmerkelijk verbeterd. Voorheen verliepen de bekostiging en verantwoording via de provincies en het Commissariaat.

Hoewel het niveau van activiteiten in 2004 is behouden ziet een deel van de omroepen wel problemen. Omdat er onvoldoende financiële middelen beschikbaar waren hebben er in de afgelopen jaren budgettaire en personele verschuivingen plaatsgevonden ten gunste van internet en crossmediale activiteiten. Dit zou ten koste zijn gegaan van radio- en televisie activiteiten.

De centrale functie van regionale omroepinstellingen is het bieden van nieuws en achtergrondinformatie over een reeks van onderwerpen. Het Commissariaat noteert, op basis van de door een deel van de omroepen verstrekte informatie, dat de investeringen in internet en crossmediale activiteiten ten koste zijn gegaan van opinie- en achtergrondjournalistiek. Het Commissariaat vindt dat omroepen zich sterker moeten maken voor het behoud van opinie- en achtergrondjournalistiek op radio en televisie en meer waarborgen moeten bieden om dit veilig te stellen.

5.2 Overige conclusies, aanbevelingen en effecten

Omroepen hebben in alle onafhankelijkheid kunnen functioneren. Er zijn door de provincies geen voorwaarden gesteld aan de in de Mediawet vastgelegde redactionele onafhankelijkheid van omroepen. Het Commissariaat constateert dat een enkele provincie zich te veel in laat met de programmering. Dat betreft dan niet inhoudelijke bemoeienis met specifieke programma's maar eerder bemoeienis met het programmabeleid in meer algemene zin. Het Commissariaat meent dat provincies zich terughoudend moeten blijven opstellen en niet op zoek moeten gaan naar afspraken en voorwaarden. Omroepen kunnen provincies hierin bijstaan door zo veel mogelijk openheid te betrachten in hun relatie tot de provincie.

Het Commissariaat constateert dat de voorwaarden waaraan kwalitatief hoogwaardige programmering moet worden afgemeten niet zijn ingevuld. Hierdoor kan het Commissariaat de vraag of er sprake is van kwalitatief hoogwaardige programmering van het totale aanbod van de publieke omroep niet beantwoorden. Het Commissariaat vindt dat er criteria moeten worden ontwikkeld waarmee kwalitatief hoogwaardige programmering kan worden afgemeten. Het Commissariaat adviseert de Minister een discussie onder betrokkenen te bevorderen over de

toepassing van het begrip kwalitatief hoogwaardige programmering en de kwaliteitsopvatting van de Commissie Rutten hierbij te betrekken.

Digitale media hebben een grote vlucht genomen maar regionale omroepinstellingen kunnen hier naar eigen zeggen in onvoldoende mate op anticiperen omdat de financiering uitgaat van het niveau van activiteiten in 2004. Volgens de omroepen staat dit de ontwikkeling van internet en crossmediale activiteiten in de weg.

Het Commissariaat noteert dat er discussie en onduidelijkheid bestaat over de vraag waar de zorg en eindverantwoordelijkheid voor de regionale publieke omroep ligt. Provincies en omroepen vinden dat provincies geen financiële eindverantwoordelijkheid hebben voor de regionale omroepen¹⁸. De Minister spreekt van een gehele verantwoordelijkheid voor provincies¹⁹. Het Commissariaat adviseert de Minister dit nogmaals toe te lichten.

Daarnaast merkt het Commissariaat op dat de regionale omroep gebaat zou zijn bij een duidelijkere taakverdeling tussen de landelijke, regionale en lokale omroep. Het Commissariaat gaat hierbij uit van een aanvullende rol van de regionale omroep ten opzichte van de landelijke en lokale omroepen. Aanscherping van taak en opdracht dwingt de regionale omroep om prioriteiten te stellen waardoor de omroep beter tot zijn recht kan komen. Het Commissariaat adviseert de Minister het beleid ten aanzien van de gehele publieke omroep met name op het onderdeel taakverdeling tussen de landelijke, regionale en lokale omroep nader uit te werken.

Regionale omroepen en provincies kunnen bij het Commissariaat terecht met vragen over de wet en regelgeving voor regionale omroepen. In de toelichting op artikel 107 wordt het belang van deze functie van vraagbaak en klachtenloket nog eens door de toenmalige Staatssecretaris benadrukt. Sinds de inwerkingtreding van artikel 107 hebben omroepen en provincies zich slechts met enkele klachten en vragen tot het Commissariaat gewend. Een verklaring voor het feit dat het slechts om een zeer gering aantal klachten ging is gelegen in het feit dat omroepen de relatie met de provincie niet op het spel willen zetten. Het wordt, zo licht een omroep toe, als een onvriendelijke daad gezien om een derde erbij te betrekken. Het Commissariaat constateert dat partijen zich pas bij het Commissariaat melden als er al veel gebeurd is en er bijna niet meer te praten valt. Het Commissariaat adviseert omroepen en provincies zich vaker en in een eerder stadium met vragen tot het Commissariaat te richten.

Het Commissariaat constateert, op basis van de uitspraken van provincies en omroepen, dat het Financieel Handboek en de Uitgangspuntennotitie die op initiatief van het Commissariaat zijn opgesteld goed hebben gewerkt. Beide documenten zullen begin 2009 door het Commissariaat worden geëvalueerd.

---

¹⁸ Zie voetnoot 2, pagina 5 in dit verslag.
¹⁹ Zie voetnoot 3, pagina 5 in dit verslag.

BIJLAGE 1

Toelichting op artikel 107 van de Mediawet

In het voorstel van wet is 2001 als peiljaar gehanteerd, omdat in dat jaar overeenstemming werd bereikt tussen de toenmalige staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het Interprovinciaal Overleg (IPO) over overdracht van de middelen voor regionale omroep uit de mediabegroting van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap naar het Provinciefonds. Intussen zijn enkele jaren verstreken, waarin het aantal uren zendtijd voor radio en televisie bij diverse regionale omroepen uitbreiding heeft ondergaan. Bovendien verzorgen de regionale omroepen ook activiteiten als teletekst en internet. Het IPO en de Stichting Regionale Omroep Overleg en Samenwerking (ROOS) stellen gezamenlijk voor om de minimale zorgplicht van provincies te bepalen op het kwantitatieve en kwalitatieve niveau van de (omroep)activiteiten van de regionale omroepinstellingen, zoals dat bestaat in het jaar voorafgaand aan de feitelijke overgang. Het kabinet neemt dit over. In de gewijzigde wettekst is daarom sprake van het peiljaar 2004 en gaat het niet alleen om het niveau van radio- en televisieprogramma's, maar ook om het niveau van de andere activiteiten die de regionale omroep op grond van artikel 13c, derde lid Mediawet mag ontplooiën om mede invulling te geven aan zijn publieke taak. Het woord «niveau» heeft een dubbele betekenis: het gaat zowel om een kwantitatieve als een kwalitatieve norm, waaraan de regionale omroep moet kunnen blijven voldoen. De bekostiging waarborgt in ieder geval dat per provincie het in het jaar 2004 bestaande niveau van (omroep)activiteiten van de regionale omroepinstelling(en) ten minste blijft gehandhaafd.

Voor het kabinet is van grote betekenis, dat provincies zich bereid hebben verklaard om – onder voorbehoud van goedkeuring door provinciale staten – hun minimale zorgplicht aldus invulling te geven dat de huidige structurele financiële inzet wordt gecontinueerd, waarbij deze financiële inzet jaarlijks met een reële index wordt verhoogd, zodat instandhouding van het niveau in het jaar voorafgaand aan de feitelijke overgang (peiljaar is dus 2004) is gewaarborgd. Om dat niveau van activiteiten te kunnen blijven waarborgen zijn provincies en regionale omroepen overeen gekomen dat een reële index wordt gehanteerd, zodat de stijgende autonome kosten van regionale omroepinstellingen bij gelijkblijvend niveau van activiteiten gecompenseerd worden door het toekennen van extra bekostiging. De autonome kosten zijn niet of weinig beïnvloedbaar en bevatten onder andere personeelskosten, gebouwkosten, technische kosten en meerjarige contractkosten. Provincies en regionale omroepen zijn ook overeengekomen dat jaarlijks een onafhankelijke derde een zwaarwegend advies zal geven omtrent de hoogte van deze reële index; zij denken daarbij aan het Centraal Planbureau (CPB). Bij verdeling van de middelen voor regionale omroep via het Provinciefonds – na invoering van dit wetsvoorstel – vinden onvermijdelijk herverdeel-effecten plaats. Die zullen geen nadelige invloed hebben voor regionale omroepen, op grond van een toezegging van de provincies. Met andere woorden: een regionale omroepinstelling wordt niet gekort op de bekostiging in het geval de betreffende provincie, als gevolg van de verdeling van de middelen in het Provinciefonds, een lagere bijdrage dan voorheen zou ontvangen. De provincies vrijwaren de regionale omroepinstellingen hiervoor, blijktens hun brief van 26 oktober 2004.

Tijdens de kamerbehandeling op 27 november 2003 werd aangedrongen op evaluatie van deze wetswijziging na verloop van enige tijd, Tweede Kamer, vergaderjaar 2004–2005, 28 856, nr. 8 om te zien hoe een en ander in de praktijk werkt. Ik heb daarom besloten om als extra waarborg in het wetsvoorstel een evaluatiebepaling op te nemen. Die evaluatie zal elke 3 jaar plaats vinden en wordt uitgevoerd door het Commissariaat voor de Media. Een dergelijke periodieke evaluatie acht ik wenselijk vanwege het grote belang dat gemoeid is met een goede uitoefening van de publieke functie door de regionale omroepen. Bovendien past het binnen de algemene rijksverantwoordelijkheid voor het gehele publieke omroepbestel. Dit neemt niet weg dat het Commissariaat jaarlijks zal blijven rapporteren over de middelen die provincies beschikbaar stellen aan regionale omroep, net zoals het Commissariaat ook jaarlijks blijft rapporteren over de

wijze waarop de regionale omroepen invulling geven aan het programmavoorschrift en andere wettelijke vereisten.

Ik vind het van belang om nog eens te onderstrepen dat zowel regionale omroepen als provincies bij het Commissariaat voor de Media terecht kunnen met vragen en/of opmerkingen die verband houden met de wet en regelgeving voor regionale omroep. Deze functie van vraagbaak annex klachtenloket past binnen de reeds bestaande algemene toezichtstaak van het Commissariaat, maar het lijkt mij van belang om dat in deze «overgangssituatie» naar een nieuwe financieringsstructuur nog eens extra te benadrukken.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M. C. van der Laan

BIJLAGE 2

OVERZICHT ICE RADIO EN TELEVISIE 2006-2008

OVERZICHT ICE RADIO 2006-2008 (IN PROCENTEN)

ICE RADIO 2006-2008	2006	2007	2008
Omrop Fryslân	52	62	65
RTV Noord	60	64	59
RTV Drenthe	63	61	57
RTV Oost	54	54	54
RTV Gelderland	75	67	60
RTV Utrecht	53	59	60
Omroep Flevoland	71	65	64
Omroep Zeeland	76	88	71
Omroep Brabant	54	54	56
Omroep Limburg	55	71	70
RTV Noord-Holland	70	72	56
RTV West	60	65	66
RTV Rijnmond	63	71	63

OVERZICHT ICE TELEVISIE 2006-2008 (IN PROCENTEN)

ICE TELEVISIE 2006-2008	2006	2007	2008
Omrop Fryslân	83	96	96
RTV Noord	100	98	98
RTV Drenthe	100	99	95
RTV Oost	63	58	58
RTV Gelderland	52	90	90
RTV Utrecht	91	89	88
Omroep Flevoland	90	87	88
Omroep Zeeland	100	87	100
Omroep Brabant	100	79	83
Omroep Limburg	86	75	81
RTV Noord-Holland	76	83	94
RTV West	99	87	82
RTV Rijnmond	82	85	85

BIJLAGE 3

Vragenlijsten omroepen en provincies

VRAGENLIJST PROVINCIES

Interview in het kader van de evaluatie van artikel 107 van de Mediawet

Bekostigingsproces

- Hoe is het bekostigingsproces verlopen?
- Welke voorwaarden zijn aan de bekostiging gesteld?
- Hoe zijn die voorwaarden tot stand gekomen?
- Hoe is de omroep omgegaan met de bekostigingsvoorwaarden?

Rol en samenwerking

- Hoe ervaart u uw rol als financier en financiële beoordelaar van de publieke regionale omroep?
- Waar is de nieuwe taak binnen uw organisatie ondergebracht en wie zijn verantwoordelijk?
- Waarin onderscheidt uw provincie zich, in de uitvoering van uw taak, van de andere provincies?
- De publieke regionale omroep neemt een andere positie in ten opzichte van alle overige kunst- en cultuurinstellingen die de provincie subsidieert. Wat betekent dit voor de provincie?
- Hoe verloopt de samenwerking met de omroep?
- Is er verschil van mening geweest over de uitvoering van artikel 107? Zo ja, op welke onderdelen?
- Wat zijn uw ervaringen met het programmabeleidsbepalend orgaan van de omroep?
- Is uw betrokkenheid bij de publieke regionale omroep vergroot?
- Op het vlak van het financieel toezicht hebben zowel de provincie als het Commissariaat voor de Media een taak. Hoe ervaart u deze situatie?
- Wat zijn uw ervaringen met het Financieel Handboek?

Doelstelling en effecten

De overheid wilde met de invoering van artikel 107 de (1) financiële verantwoordelijkheid volledig bij de provincies leggen en (2) een eenvoudiger en transparanter financieringsstelsel invoeren waarbij (3) de publieke regionale omroepfunctie gegarandeerd blijft.

- Zijn deze doelstellingen volgens u bereikt?
- Wat zijn de effecten van artikel 107?
- Zijn de effecten respectievelijk de prestaties van de uitvoering van artikel 107 doelmatig gerealiseerd? En dan gaat het erom:
  - of deze effecten respectievelijk prestaties niet met de inzet van minder middelen gerealiseerd hadden kunnen worden;
  - dan wel of niet méér effecten respectievelijk prestaties verwezenlijkt hadden kunnen worden met dezelfde inzet van middelen.

Aanbevelingen

- Heeft u nog aanbevelingen?

VRAGENLIJST PUBLIEKE REGIONALE OMROEPEN

Interview in het kader van de evaluatie van artikel 107 van de Mediawet

Bekostigingsproces

- Hoe is het bekostigingsproces verlopen?
- Welke voorwaarden zijn aan de bekostiging gesteld?
- Zijn er voorwaarden gesteld die raken aan de programmatische autonomie (inhoud of vorm van programma's, programmabeleid) of het onafhankelijk functioneren van uw omroep?
- Hoe bent u omgegaan met de bekostigingsvoorwaarden?
- Heeft u het bestaande niveau van activiteiten op televisie, radio, teletekst en internet weten te handhaven?

Rol en samenwerking

- Hoe ervaart u de rol van de provincie als financier en financiële beoordelaar van uw omroep?
- Hoe verloopt de samenwerking met de provincie?
- Bestaat er een relatie tussen de provincie en uw programmabeleidsbepalend orgaan? Zo ja, hoe verloopt die samenwerking?
- Op het vlak van het financieel toezicht hebben zowel de provincie als het Commissariaat voor de Media een taak. Hoe ervaart u deze situatie?
- Wat zijn uw ervaringen met het Financieel Handboek?

Doelstelling en effecten

De overheid wilde met de invoering van artikel 107 de (1) financiële verantwoordelijkheid volledig bij de provincies leggen en (2) een eenvoudiger en transparanter financieringsstelsel invoeren waarbij (3) de publieke regionale omroepfunctie gegarandeerd blijft.

- Zijn deze doelstellingen volgens u bereikt?
- Wat zijn de effecten van artikel 107?

Aanbevelingen

- Heeft u nog aanbevelingen?

BIJLAGE 4

Uitgangspuntennotitie Artikel 107 Mediawet

Tot stand gebracht i.s.m. Interprovinciaal Overleg en Stichting Regionale Omroep Overleg en Samenwerking

1. Zorgplicht

Het provinciebestuur draagt, volgens artikel 107 van de Mediawet, zorg voor de bekostiging van ten minste één regionale omroep in de provincie, zodanig dat een kwalitatief hoogwaardige programmering mogelijk is en continuïteit van de bekostiging is gewaarborgd. De wetgever schrijft daarbij voor dat regionale radio, televisie, teletekst en internet op hetzelfde kwalitatieve en kwantitatieve niveau van 2004 moeten kunnen blijven.

Het Commissariaat kan alleen regionale zendtijd toewijzen indien het provinciebestuur verklaart zorg te dragen voor de bekostiging. In artikel 43, derde lid van de Mediawet is opgenomen dat er slechts zendtijd aan regionale omroepen wordt toegewezen voor welke het provinciebestuur heeft verklaard zorg te dragen voor het functioneren van die instelling.

Het Commissariaat is op grond van artikel 134, lid 1 sub b van de Mediawet belast met de bestuursrechtelijke handhaving van het bepaalde in artikel 107 van de Mediawet. Hierdoor valt het voldoen aan de zorgplicht onder de toezichthoudende bevoegdheid van het Commissariaat. Het Commissariaat gaat de uitvoering van de zorgplicht door de provinciebesturen monitoren onder meer door bij de provinciale besturen en regionale omroepen de nodige informatie op te vragen (artikelen 5:16, 5:17 en 5:20 AwB). In het Financieel handboek voor regionale omroepen is opgenomen om welke financiële documenten het gaat. Het Commissariaat kan echter ook tussentijds op grond van de Algemene wet bestuursrecht aanvullende documenten opvragen.

Het Commissariaat heeft niet de bevoegdheid om aan provinciebesturen sancties op te leggen. In dit verband merkt de regering op dat het in de staatsrechtelijke en bestuurlijke context waarin de medebewindstaak geplaatst moet worden niet past dat het Commissariaat zelfstandig sancties zou kunnen opleggen aan provinciebesturen (noot: kamerstuk 28 856, nummer 3). Het Commissariaat kan zich indien nodig wel wenden tot de Minister van Binnenlandse Zaken met het verzoek de provincie in kwestie een aanwijzing te geven op grond van de artikelen 197 en 198 van de Provinciewet. Uitgaven die voortvloeien uit medebewindstaken zijn op grond van artikel 197 sub c van de Provinciewet verplichte uitgaven en de Minister van Binnenlandse Zaken kan op grond van artikel 198 van de Provinciewet dergelijke verplichte uitgaven op de provinciale begroting stellen indien Provinciale Staten weigeren dit te doen

2. Toezicht Commissariaat

Het reguliere toezicht op de naleving door de regionale omroep van de Mediawet en het Mediabesluit is voorbehouden aan het Commissariaat. Dat toezicht betreft de financiële verantwoording, de programmering en het onafhankelijk en democratisch functioneren van de regionale omroep.

2.1 Financieel toezicht Commissariaat versus financiële controle provincie

Op het gebied van het financiële toezicht op de regionale omroepen hebben zowel de provincie als het Commissariaat een taak. Om tot een betere afstemming van de financiële controle te komen en tot een meer uniforme verslaggeving die aan alle wet- en regelgeving voldoet, hebben

het Commissariaat, het IPO en ROOS een Financieel handboek ontwikkeld, dat in het kader van de financiële verantwoording, als richtlijn voor de regionale omroepen en provincies zal dienen. Het Financieel handboek wordt opgenomen in de subsidiebeschikking van de provincie aan de regionale omroep. Indien de Algemene Subsidieverordening (ASV) van de provincie deze mogelijkheid niet biedt, zal de ASV daartoe aangepast dienen te worden.

Het Commissariaat ziet er op toe dat alle inkomsten voor de programma's worden gebruikt (artikel 43c, eerste lid en artikel 57c, eerste lid van de Mediawet). Het is ook aan het Commissariaat om te controleren of een omroep zich niet dienstbaar maakt aan het maken van winst door derden (artikel 55, eerste lid van de Mediawet). Nevenactiviteiten moeten bij het Commissariaat worden gemeld en worden getoetst aan artikel 57a van de Mediawet. Neventaken dienen alleen door lokale en regionale omroepinstellingen bij het Commissariaat te worden gemeld en worden getoetst aan artikel 32e van het Mediabesluit.

De financiële controle die het provinciebestuur op grond van zijn financiële bekostigingsrelatie met de omroep uitoefent is van een ander karakter en doel dan het financieel toezicht van het Commissariaat. De provincie toetst of aan de voorwaarden, waaronder de bekostiging heeft plaatsgevonden, is voldaan.

De provincie acht het, in het kader van haar doelmatigheid- en doeltreffendheidscontrole, wenselijk om nadere afspraken te maken met de regionale omroep over te hanteren kengetallen. De verantwoordelijkheid voor de nadere invulling van de afspraken ligt bij provincies en regionale omroepen. De regionale omroepen (ROOS) zullen (zal) in 2006 een voorzet maken voor de te gebruiken kengetallen. De betreffende afspraken worden t.z.t. vastgelegd en toegevoegd aan het Financieel handboek.

Het toezicht op goed bestuur ligt primair bij het bestuur van de omroepinstelling dat in beginsel hoofdelijk aansprakelijk is. Het bestuur dient toe te zien op een deugdelijke administratieve organisatie en een degelijk financieel beheer.

Ook de provincie besteedt, vanuit zijn bekostigingsrelatie met de regionale omroep, aandacht aan goed bestuur. In dat kader dient de provincie over voldoende en gedetailleerde informatie te beschikken waaronder ook de managementletters. De managementletters worden ter kennisname verstrekt aan het Commissariaat.

De Staatssecretaris schrijft in haar toelichting op de nota van wijziging van de Mediawet van 16 november 2004 dat het voor het kabinet van grote betekenis is 'dat provincies zich bereid hebben verklaard om – onder voorbehoud van goedkeuring door provinciale staten- hun minimale zorgplicht aldus invulling te geven dat de huidige structurele financiële inzet wordt gecontinueerd, waarbij deze financiële inzet jaarlijks met een reële index wordt verhoogd, zodat instandhouding van het niveau in het jaar voorafgaand aan de feitelijke overgang (peiljaar is dus 2004) is gewaarborgd.

Om dat niveau van activiteiten te kunnen blijven waarborgen zijn provincies en regionale omroepen overeengekomen dat een reële index wordt gehanteerd, zodat de stijgende autonome kosten van regionale omroepinstellingen bij gelijkblijvend niveau van activiteiten worden gecompenseerd door het toekennen van extra bekostiging. De autonome kosten zijn niet of weinig beïnvloedbaar en bevatten onder andere personeelskosten, gebouwkosten, technische kosten en meerjarige contractkosten. Provincies (IPO) en regionale omroepen (ROOS) hebben in maart 2006 een bestuurlijk akkoord bereikt over de uitwerking van de reële index regionale omroepen bij de bekostiging van de regionale omroepen door de provincies. De reële index die zal worden gebruikt bestaat uit een algemene index en een sectorspecifieke opslag. In de tweede helft

van 2008 zullen provincies (IPO) en regionale omroepen (ROOS) de reële index gezamenlijk evalueren.

2.2 Programmatoezicht

De regionale omroep is gebonden aan de taakopdracht die voor publieke omroep in de Mediawet is gedefinieerd (artikel 13c van de Mediawet). De regionale omroep moet een pluriform en kwalitatief hoogstaand aanbod verzorgen van informatieve, culturele, educatieve en verstrooiende programma's. De toezichthoudende taak ligt bij het Commissariaat.

De wet verplicht de regionale omroep om ten minste 50% van de zendtijd te besteden aan programmaonderdelen van informatieve, culturele en educatieve aard die in het bijzonder betrekking hebben op de provincie waarvoor het programma bestemd is. Het Commissariaat ziet er op toe dat de regionale omroep dat programmavoorschrift ook daadwerkelijk in zijn programmering realiseert.

2.3 Toezicht op onafhankelijk en democratisch functioneren

Op basis van artikel 30, onderdeel b van de Mediawet moet de regionale omroep zich richten op de bevrediging van de in de provincie levende 'maatschappelijke, culturele, godsdienstige en geestelijke behoeften'. Op basis van onderdeel c dient het programmabeleid bepaald te worden door een orgaan dat representatief is voor deze behoeften. Artikel 64c, eerste lid van de Mediawet bepaalt dat omroepinstellingen moeten beschikken over een programmastatuut waarin waarborgen zijn opgenomen voor de redactionele onafhankelijkheid van hun werknemers. Het Commissariaat ziet er op toe dat deze artikelen worden nageleefd.

3. Programmatische onafhankelijkheid

Het tweede lid van artikel 107 van de Mediawet bepaalt dat aan de bekostiging geen voorwaarden gesteld of voorschriften verbonden worden die in strijd zijn met het bepaalde bij of krachtens de wet. De wetgever benadrukt hiermee dat provinciebesturen in ieder geval geen voorwaarden mogen stellen aan de in de Mediawet vastgelegde redactionele onafhankelijkheid van omroepen.

Het Commissariaat oefent geen voorafgaand toezicht uit op de inhoud en vorm van de programmering. In artikel 7, tweede lid van de Grondwet en artikel 134, tweede lid van de Mediawet is vastgelegd dat er geen voorafgaand toezicht is op de inhoud van radio- en televisie-uitzendingen.

Aan deze grondwettelijke bepaling is in artikel 13c, lid 2, sub c van de Mediawet toegevoegd dat de programma's van publieke omroepen onafhankelijk moeten zijn van commerciële en van overheidsinvloeden. In het verlengde hiervan bepaalt artikel 48 van de Mediawet dat iedere instelling die zendtijd heeft verkregen zelf de vorm en inhoud van haar programma bepaalt en verantwoordelijk is voor wat er wordt uitgezonden. Ook artikel 110 van de Mediawet besteedt aandacht aan de programmatische onafhankelijkheid: "De instellingen die zendtijd hebben verkregen voorzien op onafhankelijke wijze in publieke omroep door verzorging van publieke omroepprogramma's. Daartoe hebben de instellingen die zendtijd hebben verkregen op de wijze zoals geregeld in deze wet aanspraak op bekostiging uit 's Rijks kas die een kwalitatief hoogwaardige programmering mogelijk maakt en waardoor continuïteit van financiering gewaarborgd is." Ter bescherming van de journalistieke onafhankelijkheid hanteren de regionale omroepen programmastatuten waarin de rechten en plichten van de bij de redactionele vervaardiging van die programma's betrokken medewerkers ten opzichte van directie, hoofdredactie, adverteerders en sponsors zijn vastgelegd.

De zorgplicht voor bekostiging mag nooit een reden zijn voor het stellen van voorwaarden of het opleggen van verplichtingen, ook niet in de vorm van afspraken, die het beginsel van de programmatische autonomie en het onafhankelijk functioneren van de regionale omroep geweld aandoen. Provincies zijn zich ervan bewust dat de omroep zich op dit punt onderscheidt van andere culturele instellingen in de provincie die ook provinciale bijdragen ontvangen.

Provincies leggen, in het kader van hun bekostigingsrelatie met de regionale omroep, geen voorwaarden op, ook niet in de vorm van afspraken, die direct of indirect te maken hebben met de inhoud of vorm van programma's (specifieke onderwerpen of programmacategorieën). Ook is het, binnen deze bekostigingsrelatie, niet toegestaan dat provinciebesturen omroepen gebruiken als verlengstuk voor hun communicatiestrategie of dat een provinciebestuur eist dat zij als subsidieverlener wordt genoemd in uitingen van regionale omroepen.

Provinciebesturen kunnen aanvullende subsidies (zogenaamde incidentele- en/of projectsubsidies) geven voor het maken van regionale programma's, zolang de omroep maar de eindverantwoordelijkheid voor de inhoud blijft behouden en de omroepen voldoen aan de Europese regelgeving op het gebied van staatsteun.

Niet als bij de bekostiging van de omroep als bedoeld in artikel 107 van de Mediawet dient ook bij aanvullende subsidies de redactionele onafhankelijkheid van programmamakers te worden gegarandeerd. Geadviseerd wordt deze onafhankelijkheid in de aanvullende subsidiebeschikking op te nemen.

Omroepen leggen jaarlijks achteraf verantwoording af over de besteding van de middelen. Een dergelijke verantwoording bestaat zowel uit een financiële als een inhoudelijke rapportage. Het Financieel handboek voor regionale omroepen vormt de richtlijn voor de financiële rapportage. De inhoudelijke rapportage bestaat uit een jaarlijks verslag van het programmabeleidbepalend orgaan waarin de realisering van de ten aanzien van het programmabeleid van de omroep geformuleerde doelstellingen worden geëvalueerd. De provincies en de regionale omroepen zijn verantwoordelijk voor een nadere invulling van de overige vereisten waaraan het verslag moet voldoen. De afspraken worden t.z.t. toegevoegd aan de Uitgangspunten. Het provinciebestuur en het Commissariaat dienen een afschrift van zowel de financiële als de inhoudelijke rapportage te ontvangen. Het programmabeleidbepalend orgaan dient een centralere rol in de inhoudelijke verantwoording van de publieke regionale omroep te krijgen.

Provinciale Staten brengt eens in de vijf jaar, in het kader van de regionale zendtijdtoewijzing, advies aan het Commissariaat uit over de vraag, of de betreffende omroep zich houdt aan de bepalingen van de Mediawet (artikel 43, lid 1 van de Mediawet). Daarnaast benoemt het College van Gedeputeerde Staten de leden van het orgaan dat het programmabeleid van de regionale omroep bepaalt. Die benoeming geschiedt op basis van voordracht van de regionale omroep (artikel 30, onder c van de Mediawet). Het pbo moet de programmering goedkeuren en vaststellen waarbij er nauwkeurig op moeten worden gelet of de programmering voldoet aan het wettelijke programmavoorschrift.

4. Europa

De regionale omroep zal in toenemende mate geconfronteerd worden met de vraag of de publieke financiering past binnen de Europese kaders. Publieke financiering van regionale omroep is in Europa niet verboden, zolang het voldoet aan een aantal Europese criteria. De belangrijkste is dat staatssteun in geval van publieke omroep wordt toegestaan, zolang die staatssteun "... de ontwikkeling van het handelsverkeer niet beïnvloedt in een mate die strijdig is met het belang van de Gemeenschap".

In november 2001 heeft de Europese Commissie de vereisten voor publieke omroep fors aangescherpt. In een Mededeling van de Commissie over de financiering in de Unie van publieke omroep met publieke middelen wordt vereist dat de lidstaten de taakopdracht van de publieke omroep heel duidelijk definiëren, wettelijk toewijzen aan een of meerdere omroepen en ook effectief laten monitoren door een onafhankelijk toezichthoudend orgaan.

Ook dient de financiering te voldoen aan de eisen van proportionaliteit en transparantie. Dit betekent onder meer dat regionale omroepen niet meer van de provincies mogen ontvangen dan de netto kosten van de openbare opdracht die zij moeten vervullen, dat een gescheiden (publiek/commercieel) boekhouding moet worden gevoerd en dat concurrentievervalsing met publieke omroepmiddelen ontoelaatbaar is.

Op grond van het staatssteunregime is een extra subsidieverlening voor een specifiek programma dat buiten de reguliere financiering valt geen staatssteun, indien aan de Altmark criteria wordt voldaan. Het gaat hierbij om strenge voorwaarden:

- de begunstigde onderneming moet daadwerkelijk zijn belast met de uitvoering van de openbare dienstverplichting en die verplichting moet duidelijk zijn afgebakend;
- de compensatie moet vooraf op objectieve en transparante wijze zijn berekend;
- de compensatie mag niet hoger zijn dan voor een efficiënte uitvoering van de taak noodzakelijk is;
- de compensatie moet worden vastgesteld op basis van de kosten die een gemiddelde, goed beheerde onderneming, zou hebben gemaakt om deze verplichtingen uit te voeren, rekening houdend met de opbrengsten alsmede met een redelijke winst uit de uitoefening van deze verplichting.

Indien niet aan de Altmark criteria kan worden voldaan dan zal een extra subsidieverlening voor een specifiek programma dat buiten de reguliere financiering valt aangemeld dienen te worden bij de Europese Commissie. De Europese Commissie kan een dergelijke subsidieverlening als goorloofd aanmerken indien met succes beroep kan worden gedaan op een van de vrijstellingsverordeningen uit het EG-Verdrag. Voor de omroep is in dit verband artikel 86, tweede lid van het EG-Verdrag en artikel 87, derde lid onder d van het EG-Verdrag van belang.

5. Evaluatie

Artikel 107 van de Mediawet, derde lid, bepaalt: "Onze Minister zendt binnen drie jaar na de inwerkingtreding van dit artikel, en vervolgens telkens na drie jaar, aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van het bepaalde in dit artikel in de praktijk." Het Commissariaat heeft als taak gekregen om deze evaluatie uit te voeren.

De doelen van de wetwijziging zijn om de financiële verantwoordelijkheid voor de regionale omroep volledig bij de provincie te leggen en te zorgen voor een eenvoudiger en transparanter financieringsstelsel waarbij de publieke regionale omroepfunctie gegarandeerd blijft. Het Commissariaat zal moeten toetsen of deze doelen met de wetwijziging bereikt worden. Daarnaast zal onderzocht moeten worden welke andere effecten de nieuwe structuur sorteert. Vastgesteld zal moeten worden of de provincie haar zorgplicht ook daadwerkelijk waarmaakt en kan waarmaken. Maar ook andere zaken zullen in de evaluatie aan de orde moeten komen. Zo zal ook onderzocht moeten worden of de onafhankelijkheid van de regionale omroep ten opzichte van de provincie voldoende gewaarborgd is en blijft.

Het Commissariaat zal ter voorbereiding op de evaluatie een werkgroep installeren waarbij zowel het departement als de provincies en de regionale omroepen betrokken worden.

6. Algemeen

De Uitgangspunten en het Financieel handboek zijn van kracht vanaf 1 januari 2007. Het jaar 2007, waarin de controle op het boekjaar 2006 plaatsvindt, zal als overgangsjaar beschouwd worden. In 2008 zullen de Uitgangspunten en het Financieel handboek geëvalueerd worden.

7. Relevante bepalingen

Artikel 107 van de Mediawet

1. Het provinciebestuur draagt zorg voor de bekostiging van het functioneren van ten minste een regionale omroepinstelling in de provincie door vergoeding van de kosten die rechtstreeks verband houden met het functioneren van de regionale omroepinstelling, voor zover die kosten niet op andere wijze zijn gedekt, op zodanige wijze dat een kwalitatief hoogwaardige programmering mogelijk is en continuïteit van bekostiging is gewaarborgd. Deze bekostiging waarborgt in ieder geval dat per provincie het in 2004 bestaande niveau van de activiteiten met betrekking tot de verzorging van radio- en televisieprogramma's en van de activiteiten als bedoeld in artikel 13c, derde lid, van de regionale omroepinstelling(en) ten minste gehandhaafd blijft.

2. Aan de bekostiging, bedoeld in het eerste lid, worden geen voorwaarden gesteld of voorschriften verbonden die in strijd zijn met het bepaalde bij of krachtens deze wet.

3. Onze minister zendt binnen drie jaar na de inwerkingtreding van dit artikel, en vervolgens telkens na drie jaar, aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van het bepaalde in dit artikel in de praktijk.

Artikel 43 van de Mediawet

1. De toewijzing van zendtijd aan lokale en regionale omroepinstellingen geschiedt eerst nadat de gemeente dan wel de provincie heeft geadviseerd over de vraag of de instelling aan de eisen voldoet die deze wet stelt.

2. De gemeente dan wel de provincie brengt eenmaal in de vijf jaren aan het Commissariaat voor de Media advies uit over de vraag of de lokale of regionale omroepinstelling naar haar oordeel nog voldoet aan de in artikel 30 gestelde eisen. Indien binnen deze termijn ernstige twijfel bestaat of de lokale of regionale omroepinstelling nog aan de in artikel 30 gestelde eisen voldoet, kan het Commissariaat een tussentijds advies vragen.

3. Er wordt slechts zendtijd toegewezen aan regionale omroepinstellingen voor welke het provinciebestuur heeft verklaard zorg te dragen voor de bekostiging van het functioneren van die instelling.

Artikel 13c van de Mediawet

1. De publieke omroep heeft tot taak:

a. het op landelijk, regionaal en lokaal niveau verzorgen van een pluriform en kwalitatief hoogstaand aanbod van programma's voor algemene omroep op het gebied van informatie, cultuur, educatie en verstrooiing en deze in ieder geval door middel van omroepzenders te verspreiden naar alle huishoudens in het verzorgingsgebied waarvoor de programma's zijn bestemd en voor de ontvangst waarvan geen andere kosten verschuldigd zijn dan de kosten van aankoop of gebruik van technische voorzieningen die de ontvangst mogelijk maken;

b. het verrichten van alle activiteiten met betrekking tot programmaverzorging en uitzending die daartoe nodig zijn;

c. het verzorgen en uitzenden van programma's, bestemd voor landen en gebieden buiten Nederland en voor Nederlanders die buiten de landsgrenzen verblijven.

2. De programma's van de publieke omroep geven op evenwichtige wijze een beeld van de samenleving en van de onder de bevolking levende interesses en inzichten op maatschappelijk, cultureel en levensbeschouwelijk gebied, en:

- a. zijn toegankelijk voor de gehele bevolking in het verzorgingsgebied waarvoor de programma's zijn bestemd;
  - b. dragen bij aan de ontwikkeling en verspreiding van de pluriformiteit en culturele diversiteit in Nederland;
  - c. zijn onafhankelijk van commerciële invloeden en, behoudens het bepaalde bij of krachtens de wet, van overheidsinvloeden; en
  - d. zijn gericht op zowel een breed en algemeen publiek als op bevolkings- en leeftijdsgroepen van verschillende omvang en samenstelling.
3. De publieke omroep kan mede invulling geven aan zijn taak, bedoeld in het eerste lid, door tevens te voorzien in andere dan de in het eerste lid, onderdeel a, bedoelde wijzen van aanbod en verspreiding van programmamateriaal.

Artikel 48 van de Mediawet

Iedere instelling die zendtijd heeft verkregen bepaalt, onverminderd het bij of krachtens de wet bepaalde, vorm en inhoud van haar programma en is verantwoordelijk voor hetgeen in haar zendtijd wordt uitgezonden.

Artikel 110 van de Mediawet

De instellingen die zendtijd hebben verkregen voorzien op onafhankelijke wijze in publieke omroep door verzorging van publieke omroepprogramma's. Daartoe hebben de instellingen die zendtijd hebben verkregen op de wijze zoals geregeld in deze wet aanspraak op bekostiging uit Rijk's kas die een kwalitatief hoogwaardige programmering mogelijk maakt en waardoor continuïteit en financiering gewaarborgd is.

Artikel 57c, eerste lid van de Mediawet

1. Alle inkomsten van een instelling die zendtijd heeft verkregen, waaronder de inkomsten uit nevenactiviteiten en vermogen, worden aangewend voor de verzorging van het programma waarvoor zij zendtijd heeft verkregen.

Artikel 43c, eerste lid van de Mediawet

1. De inkomsten die worden verworven door de uitzending van de in artikel 43a bedoelde programmaonderdelen worden, na aftrek van de kosten die verband houden met de verzorging van die programmaonderdelen en het met toepassing van artikel 128 vastgestelde bedrag, aangewend voor de verzorging van de overige programmaonderdelen.

